

Granskning av kommunstyrelsens uppsiktsplikt

Karlstad kommun

Oktober 2020

Hanna Franck Larsson, Certifierad kommunal revisor

Jacob Svensson, Revisionskonsult

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Inledning	4
Bakgrund	4
Syfte och revisionsfrågor	4
Revisionskriterier	4
Avgränsning	4
Metod	5
Allmänt om kommunstyrelsens uppsiktsplikt	6
lakttagelser och bedömningar	7
Är kommunstyrelsens former för uppsikten ändamålsenliga och fungerar de tillfredsställande?	7
lakttagelser	7
Bedömning	9
Begär kommunstyrelsen upplysningar från nämnderna och de helägda bolagen och kontrollerar vidtagna åtgärder i tillräcklig utsträckning?	9
lakttagelser	9
Bedömning	11
Rapporterar kommunstyrelsen till fullmäktige i tillräcklig utsträckning?	12
lakttagelser	12
Bedömning	12
Revisionell bedömning	13
Bedömningar mot kontrollmål	13
Rekommendationer	14
Bilagor	15
Bilaga 1 - Enkätstudie	15
Bilaga 2 - Styrande dokument	25

Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Karlstad Kommun har PwC genomfört en granskning avseende kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

Syftet med denna granskning är att bedöma om kommunstyrelsens uppsikt över nämndernas verksamhet är ändamålsenlig och tillräcklig.

Granskningens syfte har besvarats genom följande revisionsfrågor:

- Är kommunstyrelsens former för uppsikten ändamålsenliga och fungerar de tillfredsställande?
- Begär kommunstyrelsen upplysningar från nämnderna och de helägda bolagen och kontrollerar vidtagna åtgärder i tillräcklig utsträckning?
- Rapporterar kommunstyrelsen till fullmäktige i tillräcklig utsträckning?

Utifrån genomförd granskning är vår **sammanfattande revisionella bedömning** att kommunstyrelsen **delvis** har säkerställt en ändamålsenlig och tillräcklig uppsikt över nämndernas verksamhet.

Vi bedömer att det saknas beskrivningar och strategier som på ett tydligt sätt redogör för hur styrelsen utövar uppsiktsplikten inom kommunkoncernen. Det sker flera träffar och konstellationer på olika nivåer löpande vilket möjliggör en del av uppsiktsplikten men vi vill dock särskilt poängtera att det av kommunallagen framgår att det är hela kommunstyrelsen som är ansvarig för att utöva uppsikt varför det är väsentligt att hela styrelsen är involverad i arbetet. Utarbetande av en strategi eller ett årshjul för uppsiktsplikten där det framgår hur styrelsen utövar denna stärker arbetet med uppsikten, ökar spårbarheten och kan tydliggöra hur hela styrelsen involveras.

Styrelseledamöterna behöver framåt vara aktiva, delaktiga, engagerade och tar ansvar för att bidra till att nämndens ledning, styrning och uppföljning blir tillräcklig och tillfredsställande. Av Kommunallagens 12 kap 9 § framgår ansvaret att lämna revisionen upplysningar varför vi bedömer att endast 16 ledamöter/ersättare besvarade vår enkät trots påminnelser är otillfredsställande.

I syfte att utveckla verksamheten lämnas följande rekommendationer till kommunstyrelsen:

- Se över och dokumentera formerna för uppsiktsplikten i ett årshjul, strategi eller dylikt för att tydliggöra formerna för och öka spårbarheten kring utövandet av uppsiktsplikten.
- Säkerställ att samtliga av kommunstyrelsens ledamöter får ta del av målanalyserna och dylikt. Detta bidrar till en ökat kunskap i hela styrelsen om målarbetet och tydliggör att ansvaret för uppsikten åligger hela styrelsen.
- Säkerställ att rapporteringen till kommunfullmäktige avseende uppsiktsplikten blir tillräcklig genom en samlad årlig rapportering.

- Att kommunstyrelsen fortsätter att utveckla dialogen med nämnder och bolag då vi bedömer att en fungerande dialog är väsentlig för kommunstyrelsens uppsiktsplikt och samordningsansvar. Dialogen bör dokumenteras för att öka spårbarheten och kopplingen till uppsiktsplikten.
- Analysera resultatet i den enkät som ledamöterna och ersättarna i kommunstyrelsen besvarat i syfte att utveckla verksamheten och identifiera förbättringsområden.

Inledning

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska styrelsen leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över nämndernas och bolagens verksamhet. Styrelsen ska uppmärksamt följa de frågor som kan ha inverkan på kommunens ekonomiska ställning samt hos fullmäktige göra de framställningar som behövs.

Styrelsen får från övriga nämnder och beredningar begära in de upplysningar som de behöver för att fullgöra sitt uppdrag.

Därutöver har kommunstyrelsen också en rad egna verksamheter och processer som de direkt ansvarar för som t ex ekonomi, tillväxt, HR osv.

I genomförd väsentlighet- och riskanalys för 2020 har revisorerna noterat en risk i att kommunstyrelsens styrning, samordning och uppsiktsplikt inte fungerar tillfredsställande vilket påverkar chanserna att kunna nå fullmäktiges mål. Mot bakgrund av ovan har revisorerna beslutat om att genomföra en granskning avseende kommunstyrelsens uppsiktsplikt och samordningsansvar.

Syfte och revisionsfrågor

Revisorernas uppdrag regleras i kommunallagen kapitel 12.

Syftet med denna granskning är att bedöma om kommunstyrelsens uppsikt över nämndernas verksamhet är ändamålsenlig och tillräcklig.

Granskningen omfattar följande revisionsfrågor:

- Är kommunstyrelsens former för uppsikten ändamålsenliga och fungerar de tillfredsställande?
- Begär kommunstyrelsen upplysningar från nämnderna och de helägda bolagen och kontrollerar vidtagna åtgärder i tillräcklig utsträckning?
- Rapporterar kommunstyrelsen till fullmäktige i tillräcklig utsträckning?

Revisionskriterier

Följande revisionskriterier används i granskningen:

- Kommunallagen 10 kap 3-6 §§
- Reglemente för kommunstyrelsen och berörda nämnder
- Övrigt styrande dokumentation relevant för granskningen

Avgränsning

Granskningen avgränsas till att omfatta kommunstyrelsens uppsikt över nämnder och helägda kommunala bolag.

I övrigt se syfte och revisionsfrågor.

Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentanalys av för granskningen relevant dokumentation samt genom intervjuer: Intervjuer har förts med kommundirektör, biträdande kommundirektör, ekonomidirektör, kommunstyrelsens ordförande samt med stadssekreterare.

Inom ramen för denna granskning har en enkätundersökning genomförts. Enkätundersökningen har riktat sig till samtliga ledamöter och ersättare (totalt 26 stycken) i kommunstyrelsen.

Enkäten är en webbaserad enkät som har genomförts genom användandet av det digitala verktyget SurveyXact. Enkäten har bestått av 28 stycken påstående kopplat till kommunstyrelsens uppsiktsplikt. Svaranden har vidare fått ta ställning till dessa påståenden genom fem olika svarsalternativ:

- Instämmer helt
- Instämmer i huvudsak
- Instämmer till viss del
- Instämmer inte
- Vet inte/Osäker

Möjlighet har även givits den svarande att lämna kommentarer till varje påstående genom fritextsvar. Alla lämnade svar i enkäten har behandlats anonymt.

Totalt har 16 personer svarat på enkäten varav 8 har varit ordinarie ledamöter och 8 ersättare. Enkätens svarsfrekvens uppgår till totalt 62 procent.

Styrelseledamöterna behöver framåt vara aktiva, delaktiga, engagerade och tar ansvar för att bidra till att nämndens ledning, styrning och uppföljning blir tillräcklig och tillfredsställande. Av Kommunallagens 12 kap 9 § framgår ansvaret att lämna revisionen upplysningar varför vi bedömer att endast 16 ledamöter/ersättare besvarade vår enkät trots påminnelser är otillfredsställande.

Utfallet av enkäten redovisas i sin helhet i bilaga 1, där resultatet bryts ned och redovisas separat för varje enskilt påstående. Löpande i rapporten redovisas resultat av utfallen under respektive avsnitt.

De som intervjuats för denna granskning har givits möjlighet att faktakontrollera innehållet i rapporten. Därmed har de haft möjlighet att lämna förslag på korrigeringar i texten och i övrigt föra en dialog om rapportens faktainnehåll innan den slutligt fastställts.

Allmänt om kommunstyrelsens uppsiktsplikt

Enligt kommunallagen ska styrelsen leda och samordna förvaltningen av kommunens eller landstingets angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet.

Styrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i sådana juridiska personer som avses i 10 kap 3-6 §§ och sådana kommunalförbund som kommunen eller landstinget är medlem i. KL § 6:1

Av KL 6 kap 8 § framgår att 8 § fullmäktige får besluta att styrelsen får fatta beslut om särskilt angivna förhållanden som rör andra nämnders verksamhet. Styrelsen får dock inte ges rätt att fatta beslut som rör andra nämnders myndighetsutövning, tillämpningen av lag eller ärenden som i övrigt rör enskilda.

Av KL 6 kap 9 § framgår att styrelsen ska i årliga beslut för varje sådant aktiebolag som avses i 10 kap. 2 § pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna

Kommunallagen är en ramlag och förarbetena ger inga tydliga anvisningar om innehållet i uppsiktsplikten. Detta innebär att det är upp till respektive kommun att utforma uppsiktsplikten innehåll och hur den ska genomföras i praktiken. Kommunallagen betonar vikten av styrningen av den kommunala verksamheten oavsett juridisk form. Det ska således inte ha någon betydelse om verksamheten bedrivs i förvaltnings- eller förbundsform eller annan form. Det förekommer ofta att det finns personunion mellan ledamöter i kommunstyrelsen och nämnderna men detta fråntar inte kommunstyrelsen skyldigheten att utöva uppsikt över nämnderna och förbunden.

Av författningskommentarerna framgår att styrelsen har en särskild ställning bland nämnderna i och med att man har en ledande och samordnande roll. Uppsikten är dock i praktiken begränsad till att lämna råd och anvisningar och påpekanden samt i de fall det anses nödvändigt se till att fullmäktige i egenskap av högsta beslutande organ ingriper. Kommunstyrelsen ska även ha uppsikt över den verksamhet som bedrivs i kommunala förbund. För att hantera denna uppgift utfärdas i praktiken förbundsordningar för de kommunala förbunden där kommunstyrelsens rätt till insyn skrivs in. Uppsiktsplikten gäller även gemensamma nämnder och bolag som kommunen är medlem i eller har ägande i.

Iakttagelser och bedömningar

Är kommunstyrelsens former för uppsikten ändamålsenliga och fungerar de tillfredsställande?

Iakttagelser

Följande styrande dokumentation har identifierats relevant för granskningen¹:

- Reglemente för kommunstyrelse och nämnder
- Ägardirektiv för de kommunala bolagen.
- Bolagsordning för de kommunala bolagen.
- Strategisk plan
- Kommunfullmäktigebeslut
- Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

Formerna för kommunstyrelsens uppsiktsplikt över nämnderna regleras på en övergripande nivå i kommunstyrelsens reglemente. I kommunstyrelsens reglemente anges bl.a. att:

- Kommunstyrelsen ska leda arbetet med och samordna utformningen av mål, riktlinjer och ramar för styrningen av hela den kommunala verksamheten (§ 2)
- Kommunstyrelsen ska se till att samtliga nämnder redovisar till fullmäktige hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret (§ 2)
- Kommunstyrelsen ska ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i de företag som kommunen direkt eller indirekt helt eller delvis äger eller annars har intresse i, främst vad gäller ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv men också när det gäller övriga förhållanden av betydelse för kommunen (§ 2)
- Kommunstyrelsen ska utöva kommunens styrfunktion över de företag som kommunen direkt och helt eller delvis äger eller på annat sätt har intresse i och att därför också vid bolags- eller föreningsstämmor eller vid andra motsvarande sammanträden i sådant företag tillvarata kommunens intressen (§ 2)

De formella formerna för kommunstyrelsens uppsiktsplikt regleras enbart i begränsad utsträckning på nämnds-nivå. Vid dokumentanalys av nämndernas reglementen framgår att samtliga nämnder ska rapportera till kommunfullmäktige hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret, dock preciseras det inte vidare vad denna rapportering ska innehålla.

I ägardirektiven för samtliga av de kommunala bolagen redogörs det för kommunstyrelsens uppgift (enligt 6 kap 1 § KL) gällande att ha uppsikt över verksamheten i bolaget samt att kommunstyrelsen (enligt 6 kap 9 § KL) årligen ska besluta att pröva om den verksamhet som bolaget bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det

---

¹ Dessa redogörs för i bilaga.

i bolagsordningen fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Däremot kan vi inte styrka att de formella formerna för hur kommunstyrelsen avser att uppfylla sin uppsiktsplikt närmare anges.

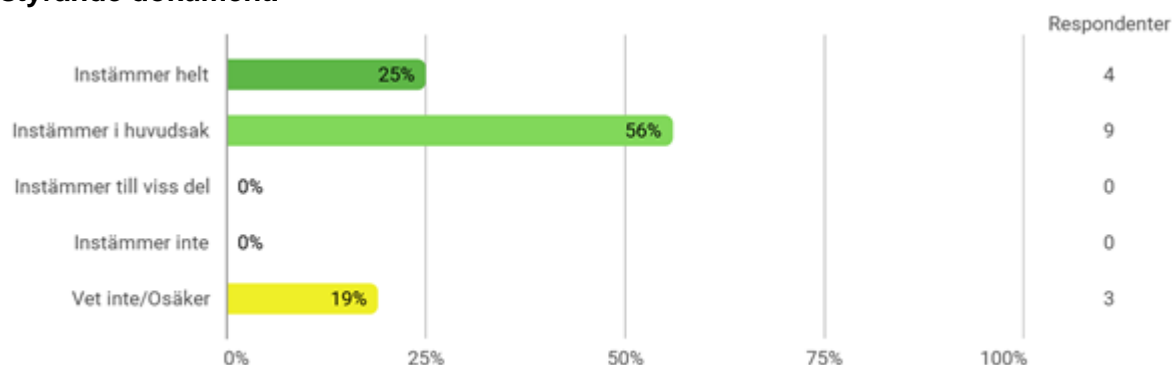
Av protokollsgranskning framgår att prövning enligt 6 kap 1 § KL och 6 kap 9 § KL har genomförts för verksamhetsåret 2019.

Verksamhetsföreträdare framhåller att kommunstyrelsen och moderbolaget tar del av rapporter som kallas "sammanställd VD-rapport" varje månad. Vidare framhålls att det genomförs även månadsvisa möten med VD för de helägda bolagen.

Vi noterar även i sammanhanget kommunfullmäktiges beslut (2018-06-19 § 8) avseende "Bättre förutsättningar för kommunstyrelsen att utöva sin uppsiktsplikt". Där kommunstyrelsen ges utökade befogenheter att fatta bindande beslut inom ramen för sitt reglemente samt inom de koncernstrategiska inriktningar som fullmäktige fastställt. Detta i syfte att öka samverkan inom koncernen samt ge kommunstyrelsen bättre förutsättningar att utöva sin uppsiktsplikt.

Av genomförd enkät framgår att flertalet respondenter anser att uppsiktsplikten tydligt framgår i styrande dokument (se enkätresultatet nedan).

Kommunstyrelsens arbete avseende uppsiktsplikten framgår tydligt i kommunens styrande dokument.

Verksamhetsföreträdare framhåller i intervjuer att styrande dokument beskriver uppsiktsplikten men att dokument som tydligt reglerar formerna för hur uppsiktsplikten utövas och vad som anses ingå i den i stort saknas. Vidare framhålls i intervjuer att det sker flera aktiviteter inom ramen för uppsiktsplikten men att kopplingen till denna kan tydliggöras och göras mer spårbar i exempelvis protokollen.

Av genomförda intervjuer framgår att det inom kommunkoncernen återfinns ett antal interna nätverk och konstellationer på olika nivåer i kommunen som träffas löpande under verksamhetsåret. I samband med intervjuer nämns en årligen återkommande träff mellan kommunstyrelsen och samtliga presidier för alla nämnder och bolag. Vidare uppges att det även sker regelbundna träffar på tjänstemannanivå, exempelvis månadsvisa ledningsgruppsmöten innefattande förvaltningschefer, kommundirektör, VD för de helägda kommunala bolagen samt ekonomidirektör.

Av genomförd enkätundersökning kan utläsas att en majoritet av respondenterna helt eller till stor del instämmer med att kommunstyrelsens arbete med uppsiktsplikten

gentemot nämnderna är tillräckligt. Däremot uppger 19 procent av de tillfrågade att de inte vet om kommunstyrelsens arbete med uppsiktsplikten gentemot nämnderna är tillräckligt. Gällande de kommunala bolagen anser även där en majoritet av de tillfrågade att uppsiktsplikten är tillräcklig, 13 procent uppger dock att de inte vet om den är tillräcklig och 6 procent uppger att den inte alls kan ses som tillräcklig.

Bedömning

Vi bedömer revisionsfrågan som delvis uppfyllt.

Bedömningen baseras på att uppsiktsplikten omnämns i reglementen, ägardirektiv och bolagsordningar men vi bedömer att det saknas beskrivningar och strategier som på ett tydligt sätt redogör för hur styrelsen utövar uppsiktsplikten inom kommunkoncernen. Vi vill framhålla att det av kommunallagen framgår att det är hela kommunstyrelsen som är ansvarig för att utöva uppsikt varför det är väsentligt att hela styrelsen är involverad i detta.

Genomförd granskning visar att det sker flera träffar och konstellationer på olika nivåer löpande vilket möjliggör en del av uppsiktsplikten. Det är positivt att en mer sammanhållen process har utarbetats och att det finns likartade former för uppsikten såväl gentemot nämnderna som bolagen. Vi bedömer att arbetsformerna bör dokumenteras och att kopplingen till uppsiktsplikten bör tydliggöras i exempelvis ett årshjul. Utarbetande av en strategi eller ett årshjul för uppsiktsplikten där det framgår hur styrelsen utövar denna stärker arbetet med uppsikten, ökar spårbarheten och kan tydliggöra hur hela styrelsen involveras.

Begär kommunstyrelsen upplysningar från nämnderna och de helägda bolagen och kontrollerar vidtagna åtgärder i tillräcklig utsträckning?

lakttagelser

Löpande rapportering från nämnderna sker i form av delårsrapporter per tertial samt i form av årsredovisning vilket framgår av kommunstyrelsens protokoll. Rapporteringen avser främst ekonomiska läget inkl. helårsprognos.

Vi noterar i protokollen att kommunstyrelsen i samband med rapporteringen efter första och andra tertialet 2019 har givit nämnderna i uppdrag att vidta och genomföra åtgärder för att minska den negativa avvikelsen samt att redovisa ekonomisk plan i syfte att hantera år 2020 inom årsbudget. Rapporteringen av åtgärderna är ej tidsatta och vi kan inte i protokollen urskilja att nämnderna har återrapporterat uppdraget till kommunstyrelsen utifrån detta. Under innevarande år har sådana uppdrag ej lämnats till nämnderna i samband med första tertialrapporten trots att nämnderna prognostiserar underskott.

Utöver den löpande rapporteringen sker en fördjupad rapportering av måluppfyllelse vilka benämns målanalys. Det finns ett årshjul för målanalysarbetet som styr hur och när målanalyserna ska göras. Verksamhetsföreträdare framhåller att målanalyserna ska användas som fördjupade underlag i koncernens planerings- och uppföljningsprocesser (exempelvis i framtagande av strategisk plan och budget samt årsredovisningen).

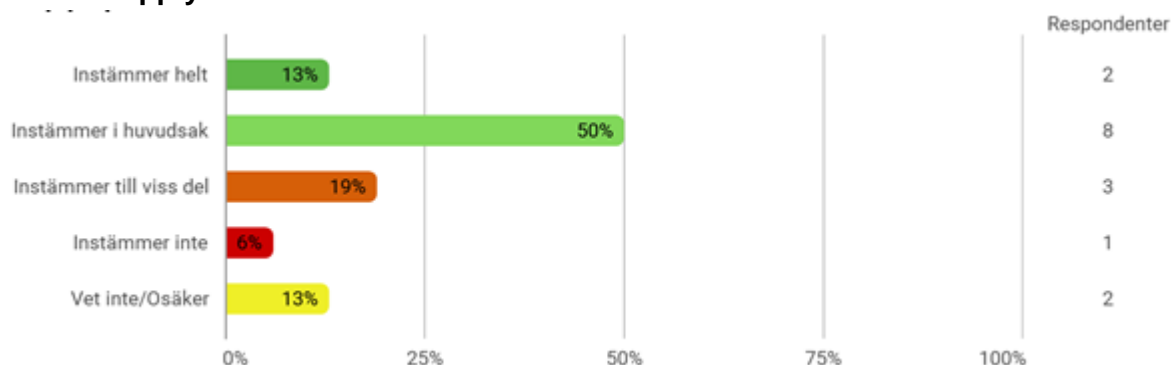
Målanalys genomförs genom att verksamhetscontrollers och ansvariga från de olika verksamheterna (ofta verksamhetsutvecklare) träffas, även bolagen inkluderas i dessa möten vid behov. På dessa målanalysmöten diskuteras allas respektives förutsättningar

för att nå uppsatta mål. Mötena uppges även vara ett bra forum för att få en samlad bild av hur det ser ut i de olika verksamheterna. Arbetet utmynnar sedan i rapporter som alla sammanställs årligen. Rapporterna är uppdelade utifrån olika målområden (ca 5 st.) och överlämnas till kommunledningsutskottet. Rapporterna överlämnas dock inte från utskottet till kommunstyrelsen per automatik utan styrelsens ledamöter får begära denna.

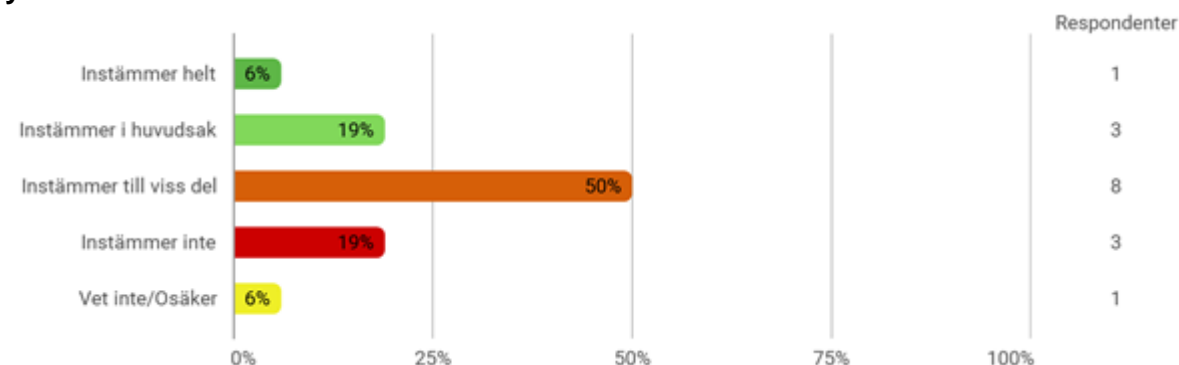
Vid intervjuer förmedlas att kommunstyrelsen inhämtar upplysningar från nämnderna via dialog vid behov. Det framkommer även att kommunstyrelsen i relativt låg utsträckning lämnar uppdrag eller efterfrågar rapportering av åtgärdsplaner vid bristande måluppfyllelse.

Av genomförd enkätundersökning framgår att 63 procent av de tillfrågade instämmer helt med att kommunstyrelsen blir informerad om avvikelser gentemot nämndernas ekonomi. Detta att jämföra med att enbart 31 procent av de tillfrågade instämmer helt med att kommunstyrelsen blir informerad om avvikelser gentemot nämndernas verksamhetsmål. Vad gäller information om åtgärdsplaner vid bristande måluppfyllelse visar enkäten följande:

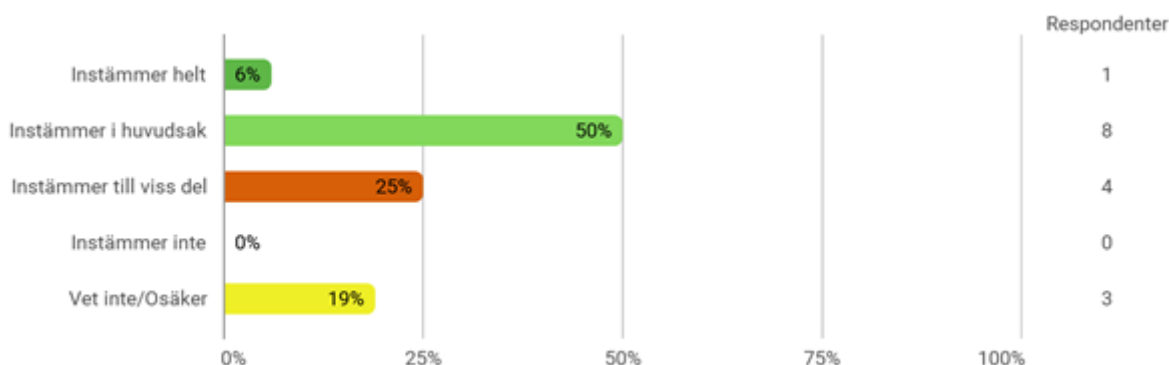
Kommunstyrelsen informeras om nämndernas åtgärdsplaner för en ökad ekonomisk måluppfyllelse.

Kommunstyrelsen informeras om nämndernas åtgärdsplaner för en ökad måluppfyllelse avseende verksamhetsmål.

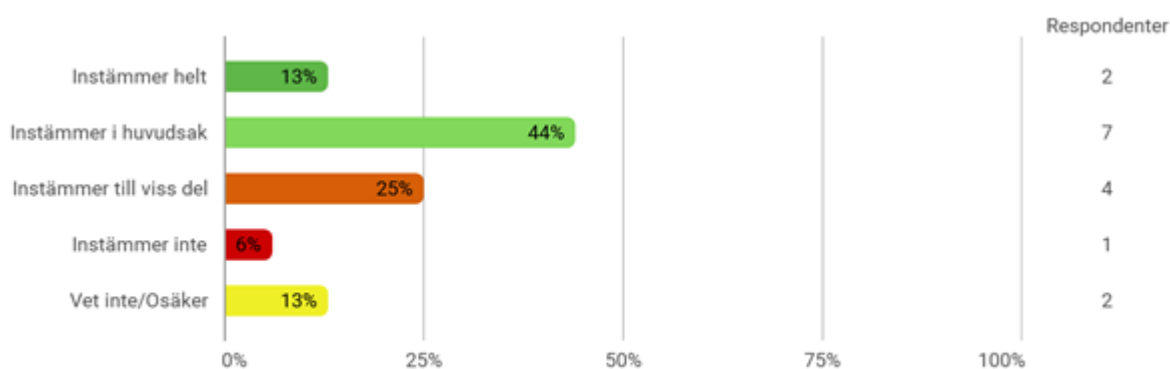
Av enkäten framgår att fler än hälften av respondenterna anser att kommunstyrelsens arbete med uppsiktsplikten gentemot nämnderna är tillräcklig (se nedan):

Från bolagen inkommer revisionsberättelser och årsredovisningar till kommunstyrelsen. Av protokollgenomgång kan vi inte styrka att kommunstyrelsen tar del av protokoll från bolagsstämmor. Vi noterar att VD-rapporter (innehållande sammanställningar, väsentliga händelser, prognoser, viktiga information mm) går till moderbolaget månadsvis och tas sedan vidare till kommunstyrelsen som en informationspunkt.

Vad avser de kommunala bolagen så framgår det av genomförd enkätundersökning att 44 procent av de tillfrågade instämmer helt med att kommunstyrelsen blir informerad om avvikelser gentemot bolagens ekonomi, och 56 procent av de tillfrågade instämmer helt med att kommunstyrelsen blir informerad om avvikelser gentemot bolagens verksamhet.

Av enkäten framgår att fler än hälften av respondenterna anser att kommunstyrelsens arbete med uppsiktsplikten gentemot de helägda bolagen är tillräcklig (se nedan):

Bedömning

Vi bedömer revisionsfrågan som delvis uppfylld.

Bedömningen baseras på att kommunstyrelsen erhåller löpande rapportering avseende nämndernas och bolagens ekonomiska läge vid tre tillfällen per år. Ytterligare upplysningar från nämnderna om orsakerna till underskotten eller åtgärder för att komma till rätta med dessa kan ej spåras i protokollen. Rapporteringen av verksamhetsmålen ge-

nom målanalyserna sker inte löpande till kommunstyrelsen utan endast till utskottet vilket vi ser som en brist. Vi vill återigen lyfta att det av kommunallagen framgår att det är hela kommunstyrelsen är ansvarig för att utöva uppsikt varför det är väsentligt hela styrelsen är involverad i detta.

Rapporterar kommunstyrelsen till fullmäktige i tillräcklig utsträckning?

lakttagelser

Återrapportering från nämnder och bolag till kommunfullmäktige utgörs till mycket stor del av ordinarie rapportering såsom tertialrapport per april, delårsrapport per augusti och årsredovisning. Av rapporteringen framgår det ekonomiska läget i nämnderna och bolagen samt helårsprognos per april respektive augusti.

Vi har i protokollsgenomgång inte kunnat styrka huruvida kommunfullmäktige tar del av målanalysen.

Vi noterar i protokollsgenomgång att kommunfullmäktige fått information från bolag inom kommunkoncernen vid två tillfällen under 2019.

Vår granskning kan inte styrka att någon samlad rapportering i övrigt till kommunfullmäktige avseende uppsiktsplikten sker, utöver ordinarie hel- och delårsrapportering.

Av intervjuer framgår dock att särskilda redovisningar till kommunfullmäktige kan ske vid behov utifrån större ekonomiska avvikelser. Rapporteringen utifrån avvikelser avseende verksamheten framhålls av verksamhetsföreträdare som låg.

Bedömning

Vi bedömer revisionsfrågan som delvis uppfylld.

Bedömningen baseras på att det sker en rapportering till fullmäktige genom den ordinarie rapporteringen. Rapporten är i huvudsak fokuserad på det ekonomiska läget.

Revisionell bedömning

Bedömningar mot kontrollmål

Kontrollmål	Bedömning	
Är kommunstyrelsens former för uppsikten ändamålsenliga och fungerar de tillfredsställande?	Delvis uppfyllt	
Begär kommunstyrelsen upplysningar från nämnderna och de helägda bolagen och kontrollerar vidtagna åtgärder i tillräcklig utsträckning?	Delvis uppfyllt	
Rapporterar kommunstyrelsen till fullmäktige i tillräcklig utsträckning?	Delvis uppfyllt	
Sammanfattande bedömning	Granskningsområdet hanteras på ett delvis ändamålsenligt och tillräckligt sätt.	

Utifrån genomförd granskning är vår **sammanfattande revisionella bedömning** att kommunstyrelsen **delvis har** säkerställt en ändamålsenlig och tillräcklig uppsikt över nämndernas verksamhet.

Vi bedömer att det saknas beskrivningar och strategier som på ett tydligt sätt redogör för hur styrelsen utövar uppsiktsplikten inom kommunkoncernen. Det sker flera träffar och konstellationer på olika nivåer löpande vilket möjliggör en del av uppsiktsplikten. Vi vill dock särskilt poängtera att det av kommunallagen framgår att det är hela kommunstyrelsen som är ansvarig för att utöva uppsikt varför det är väsentligt att hela styrelsen är involverad i arbetet. Utarbetande av en strategi eller ett årshjul för uppsiktsplikten där det

framgår hur styrelsen utövar denna stärker arbetet med uppsikten, ökar spårbarheten och kan tydliggöra hur hela styrelsen involveras.

Styrelseledamöterna behöver framåt vara aktiva, delaktiga, engagerade och tar ansvar för att bidra till att nämndens ledning, styrning och uppföljning blir tillräcklig och tillfredsställande. Av Kommunallagens 12 kap 9 § framgår ansvaret att lämna revisionen upplysningar varför vi bedömer att endast 16 ledamöter/ersättare besvarade vår enkät trots påminnelser är otillfredsställande.

Rekommendationer

I syfte att utveckla verksamheten lämnas följande rekommendationer till kommunstyrelsen:

- Se över formerna för uppsiktsplikten och dokumentera dessa i ett årshjul, strategi eller dylikt för att tydliggöra formerna för och öka spårbarheten kring utövandet av uppsiktsplikten.
- Säkerställ att samtliga av kommunstyrelsens ledamöter får ta del av målanalyserna och dylikt för att tydliggöra att det är hela styrelsen som ansvarar för uppsikten.
- Säkerställ att rapporteringen till kommunfullmäktige avseende uppsiktsplikten blir tillräcklig genom en samlad årlig rapportering.

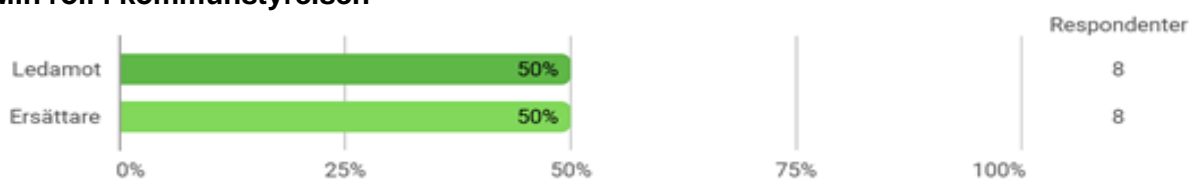
Bilagor

Bilaga 1 - Enkätstudie

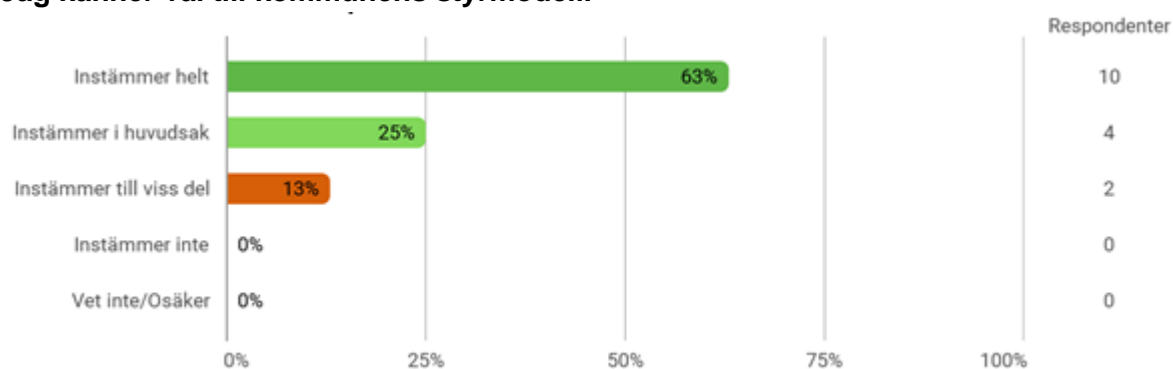
Nedan redovisas resultatet av genomförd enkätundersökning i sin helhet. Notera att resultatet endast består av ett mindre antal observationer vilket innebär att detta *inte* kan anses strikt statistiskt säkerställt och inga slutgiltiga slutsatser kan därför göras. Däremot kan detta ge en fingervisning om den samlade bilden avseende dessa frågor och därigenom utgöra ett komplement till granskningsrapporten.

Följande frågor och svar har erhållits:

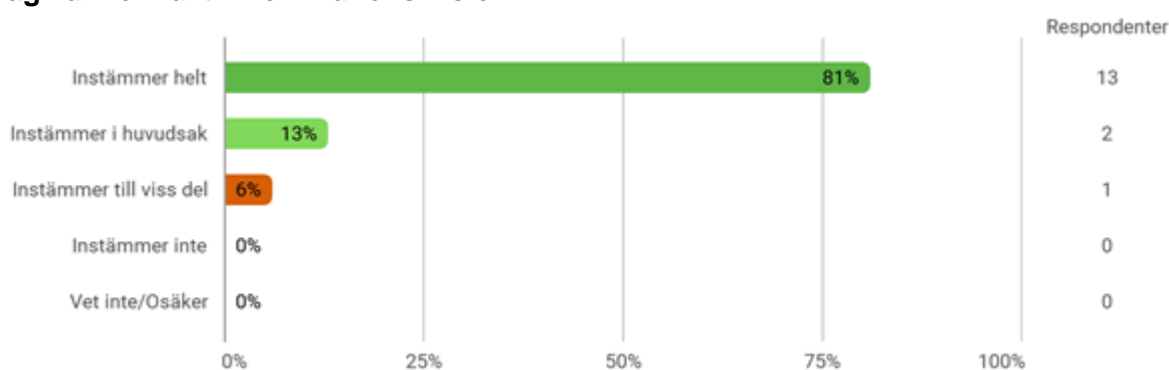
Min roll i kommunstyrelsen

Jag känner väl till kommunens styrmodell.

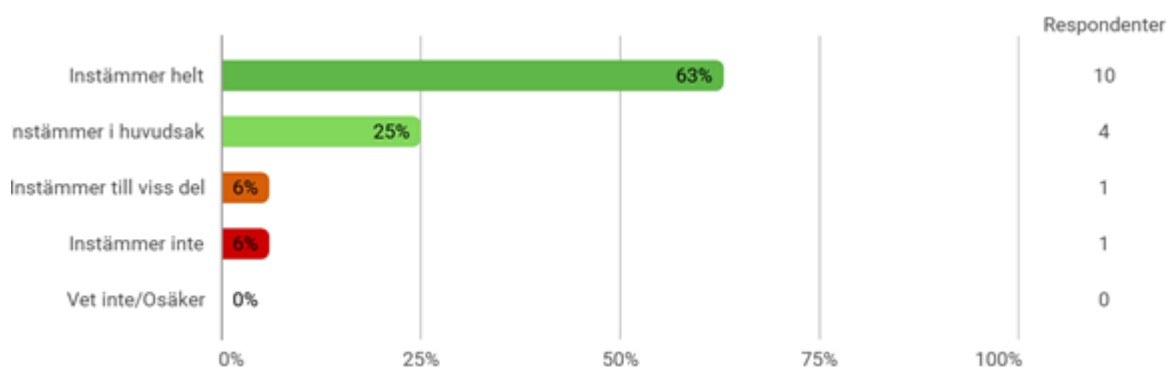

Jag känner väl till kommunens vision.

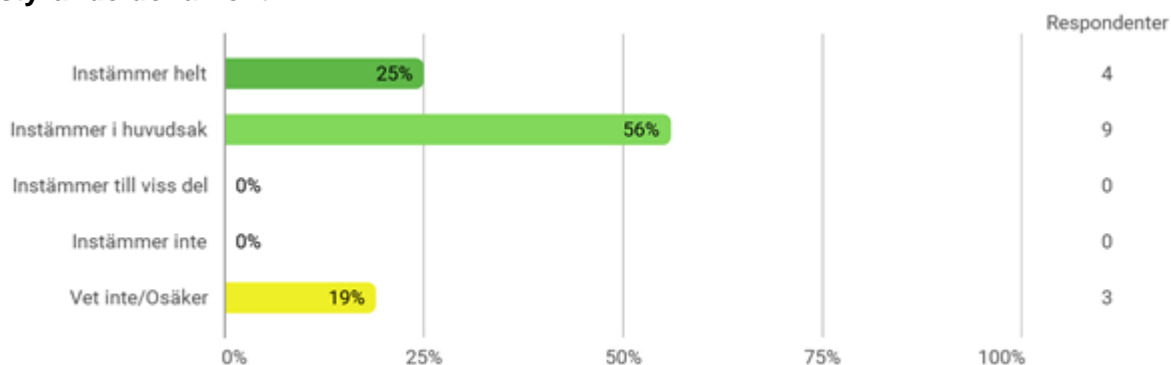

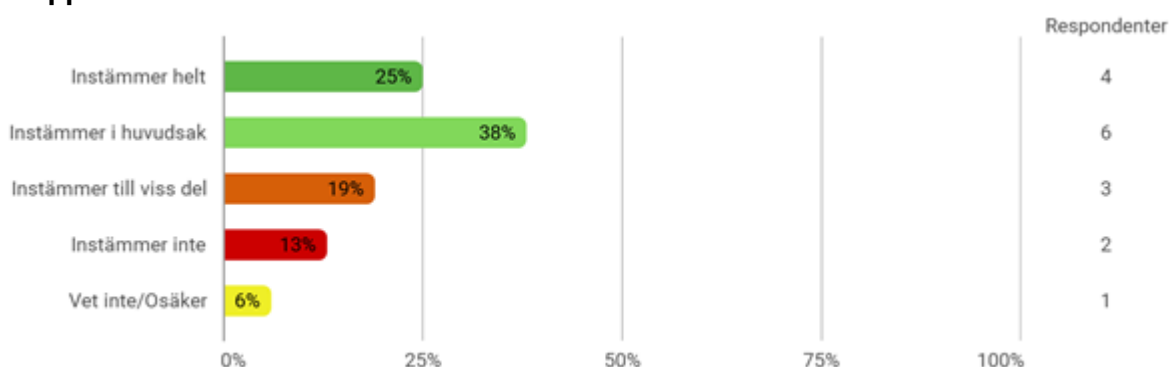
Jag känner väl till kommunens strategiska plan.

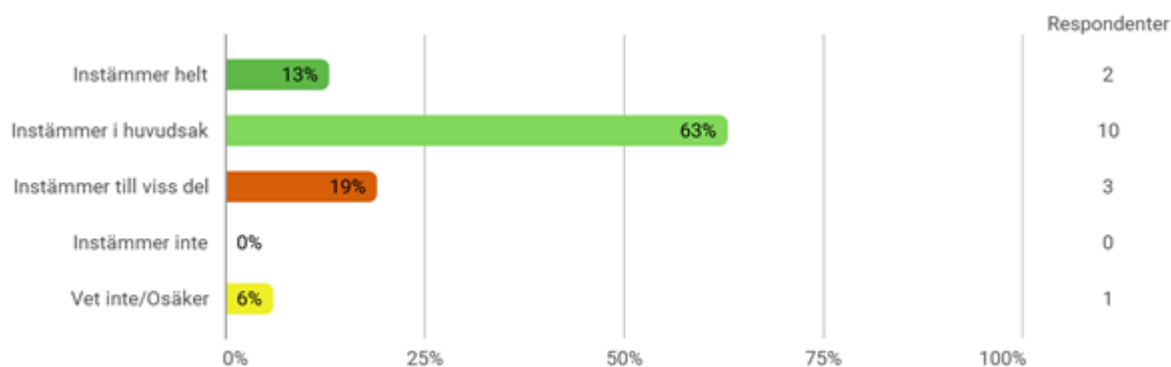
Kommunstyrelsens arbete avseende uppsiktsplikten framgår tydligt i kommunens styrande dokument.

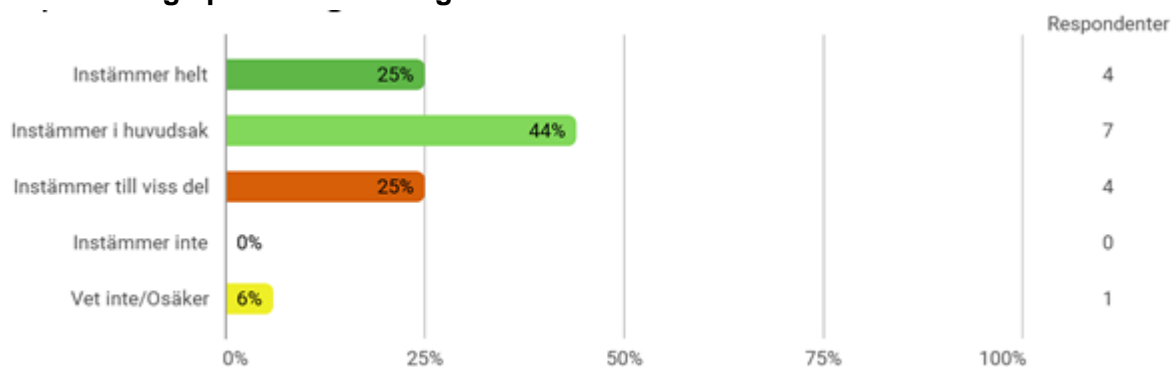
Arbetsättet i kommunstyrelsen underlättar möjligheten att leda, samordna och ha uppsikt över den kommunala verksamheten.

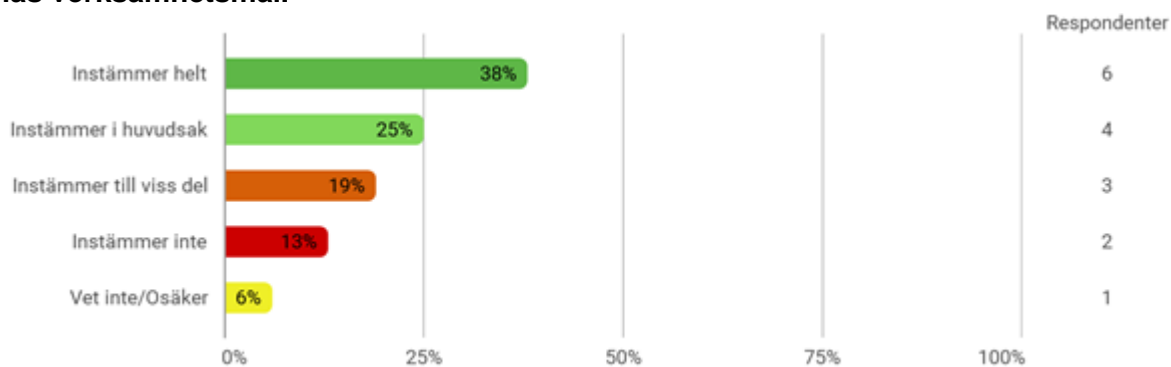
Kommunstyrelsen har etablerade och välfungerande arbetsformer för utformning av mål.

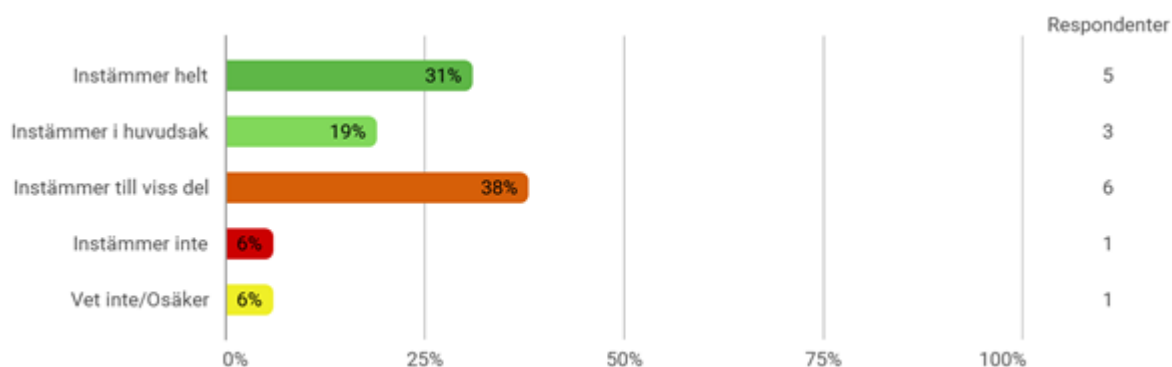
Mål- och budgetprocesserna fungerar bra.

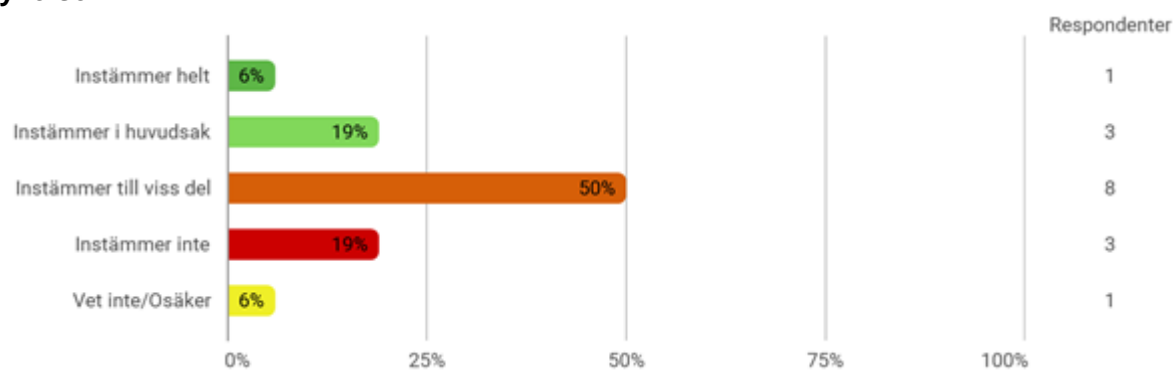
Kommunstyrelsen informeras regelbundet om uppföljningar avseende nämndernas verksamhetsmål.

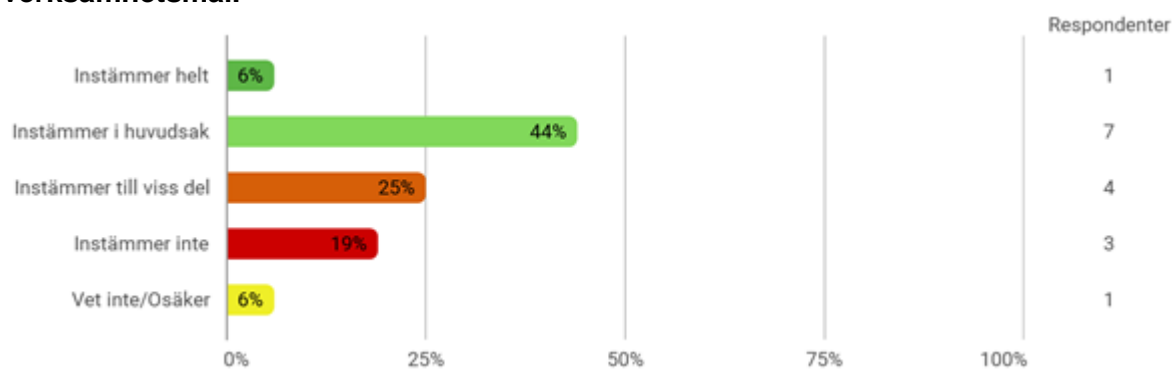
Kommunstyrelsen informeras om avvikelser gentemot nämndernas verksamhetsmål.

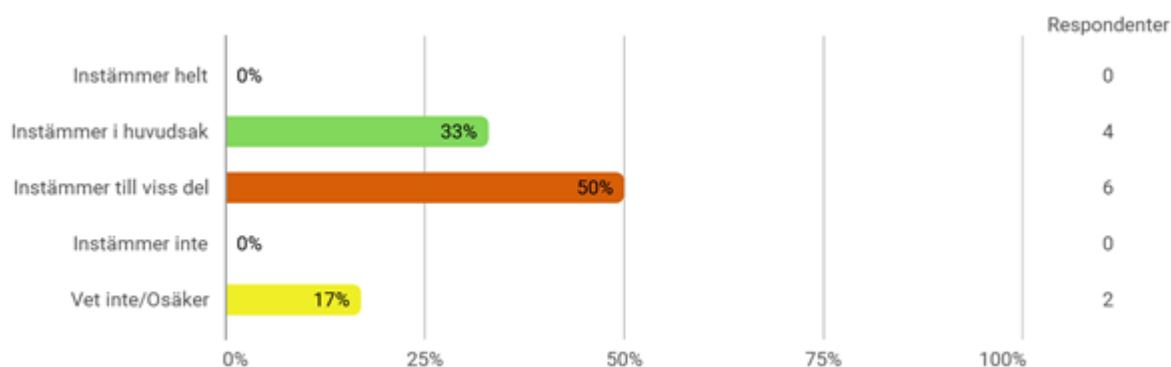
Kommunstyrelsen informeras om nämndernas åtgärdsplaner för en ökad måluppfyllelse.

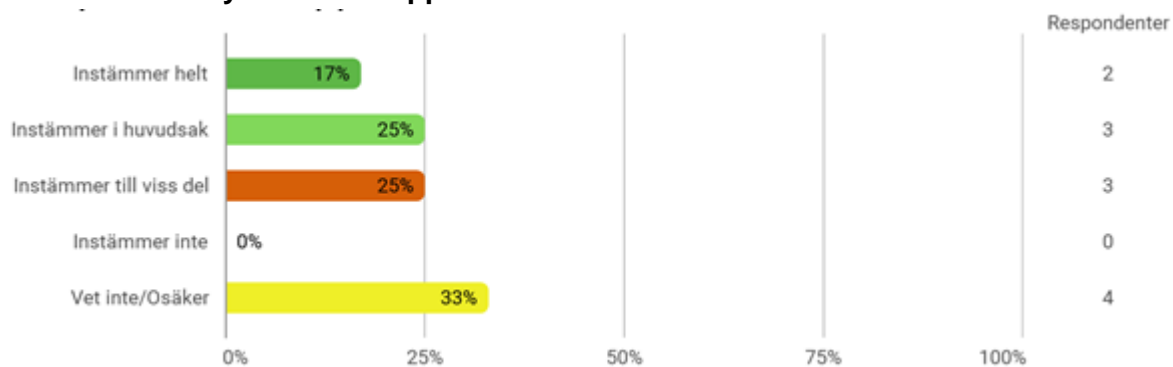
Kommunstyrelsen analyserar resultatet av uppföljning avseende nämndernas verksamhetsmål.

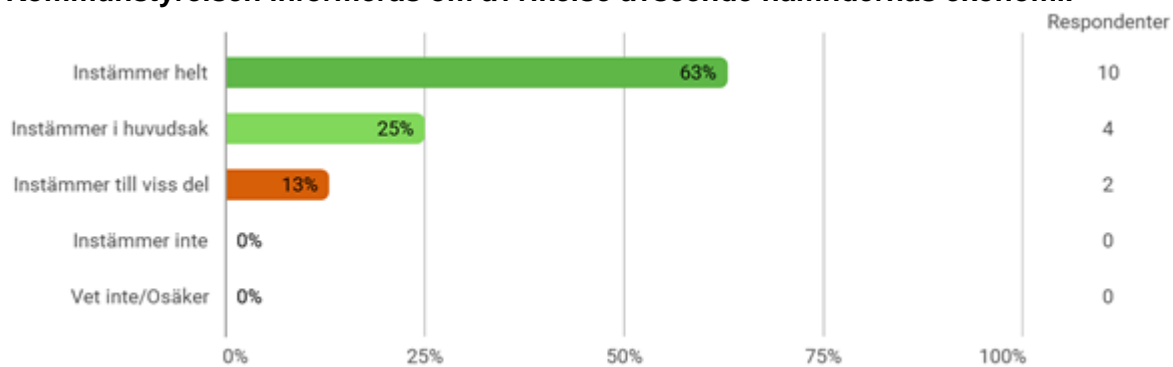
Analyserna används som underlag för det fortsatta arbetet med t ex målformuleringar, resurstilldelning och/eller utarbetandet av direktiv och riktlinjer.

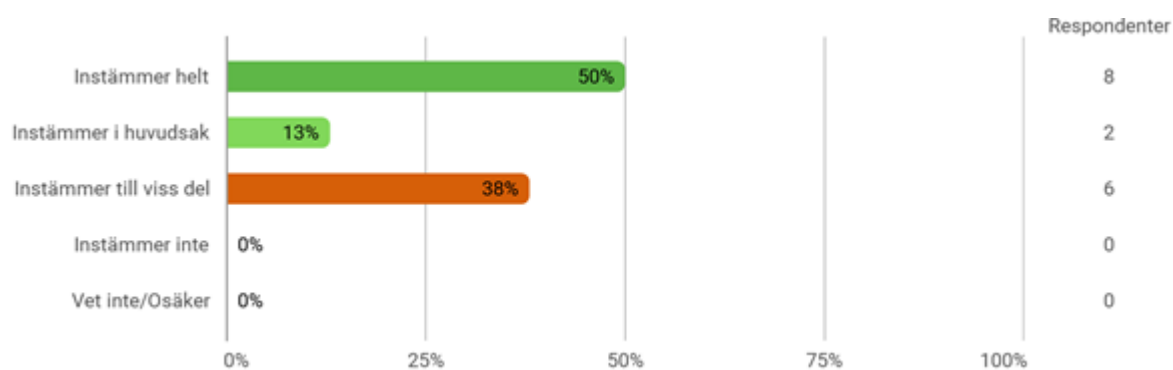
Resultatet av analyserna återrapporteras till nämnderna.

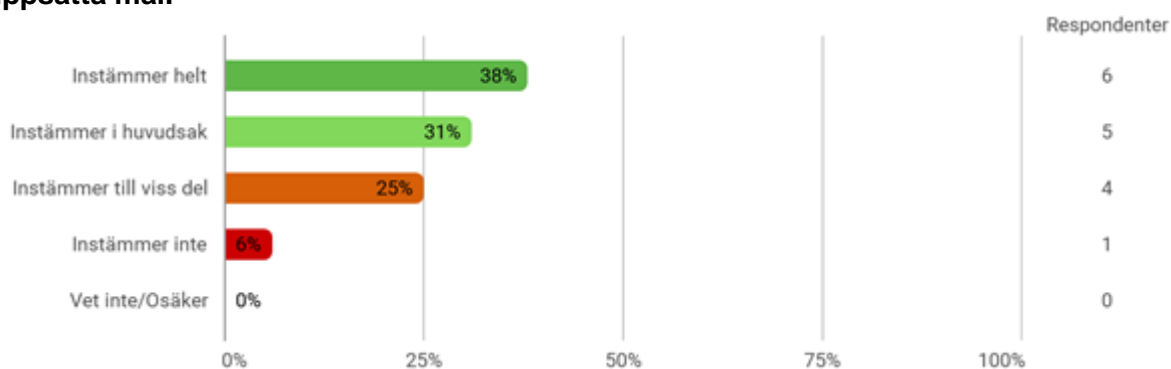
Kommunstyrelsen informeras om avvikelser avseende nämndernas ekonomi.

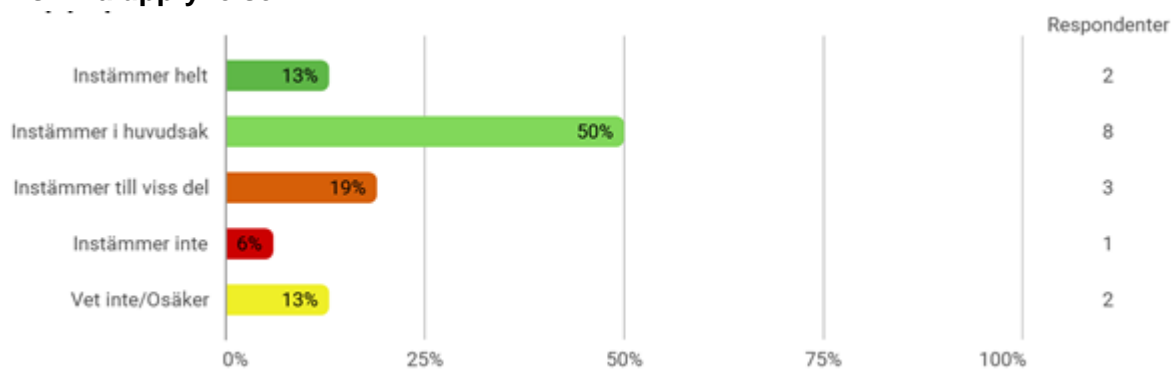
Kommunstyrelsen informeras regelbundet om uppföljningar avseende nämndernas ekonomi.

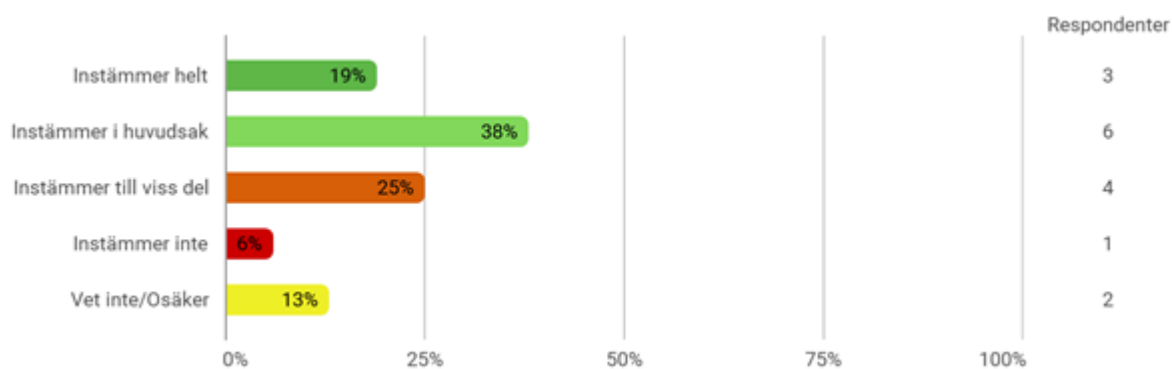
Kommunstyrelsen informeras om avvikelser avseende nämndernas ekonomiskt uppsatta mål.

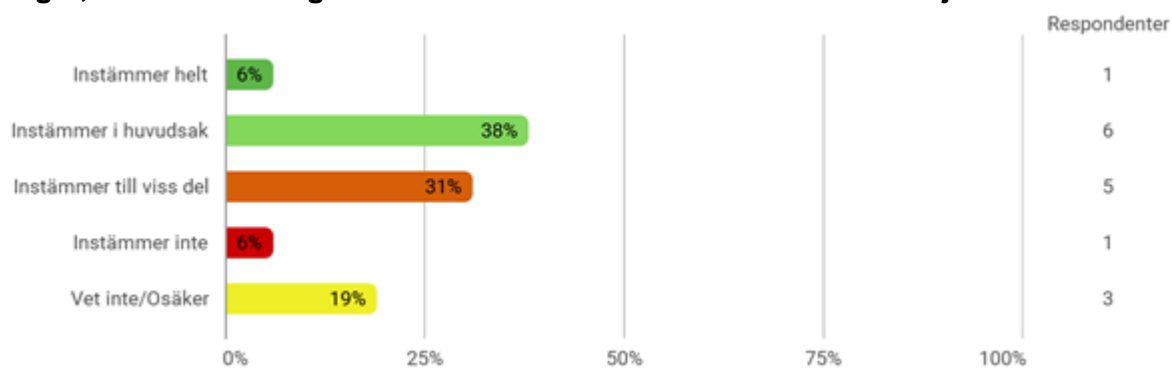
Kommunstyrelsen informeras om nämndernas åtgärdsplaner för en ökad ekonomisk måluppfyllelse.

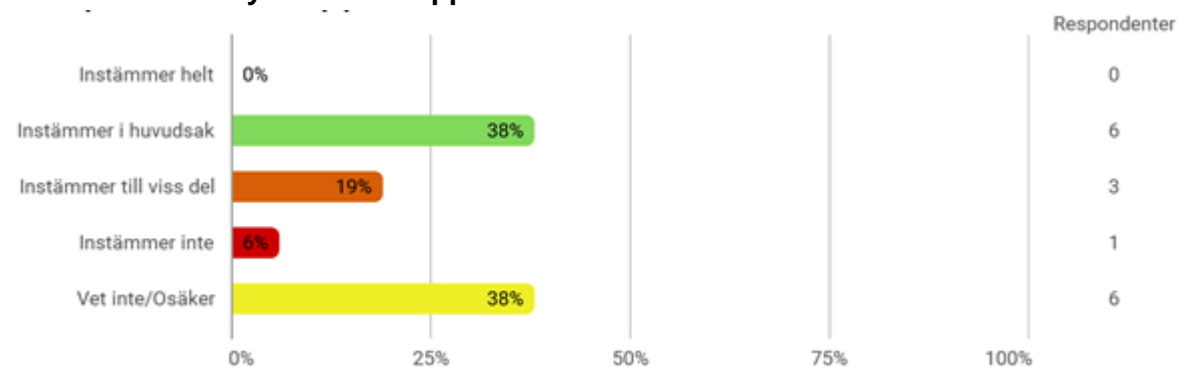
Kommunstyrelsen analyserar resultatet av uppföljningar avseende nämndernas ekonomiska mål.

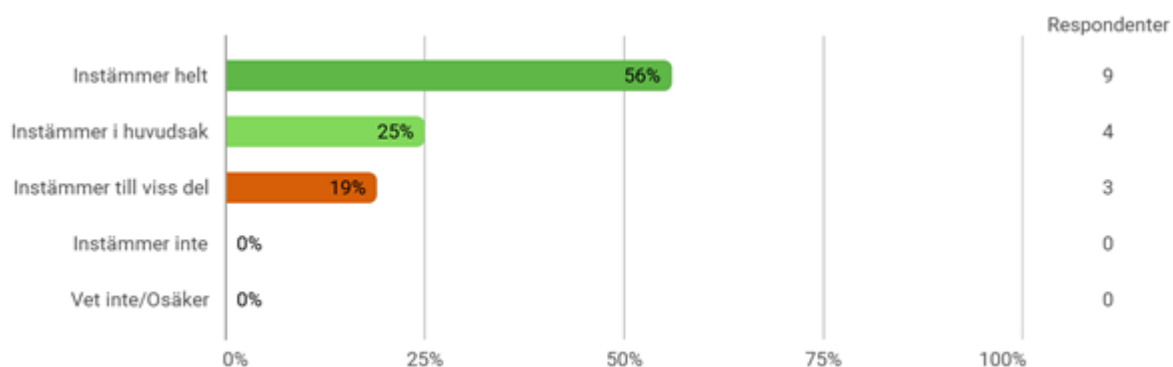
Analyserna används som underlag för det fortsatta arbetet med t ex målformuleringar, resurstilldelning och/eller utarbetandet av direktiv och riktlinjer.

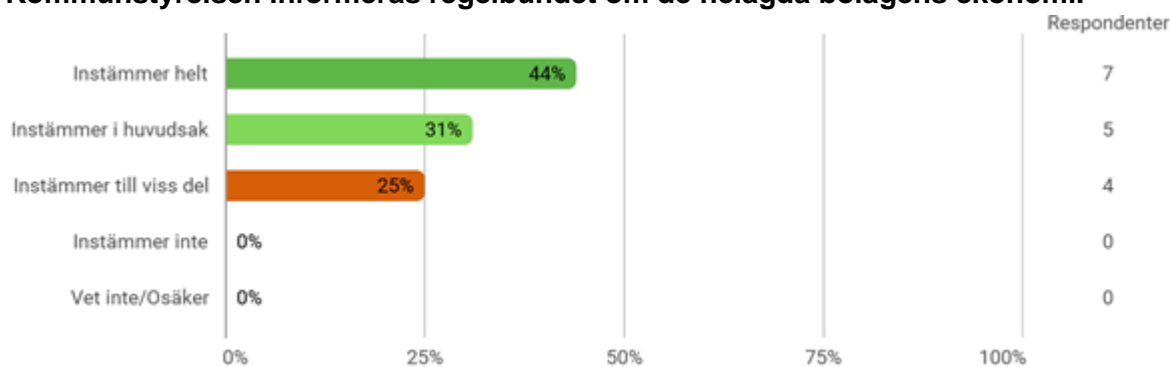
Resultatet av analyserna återrapporteras till nämnderna.

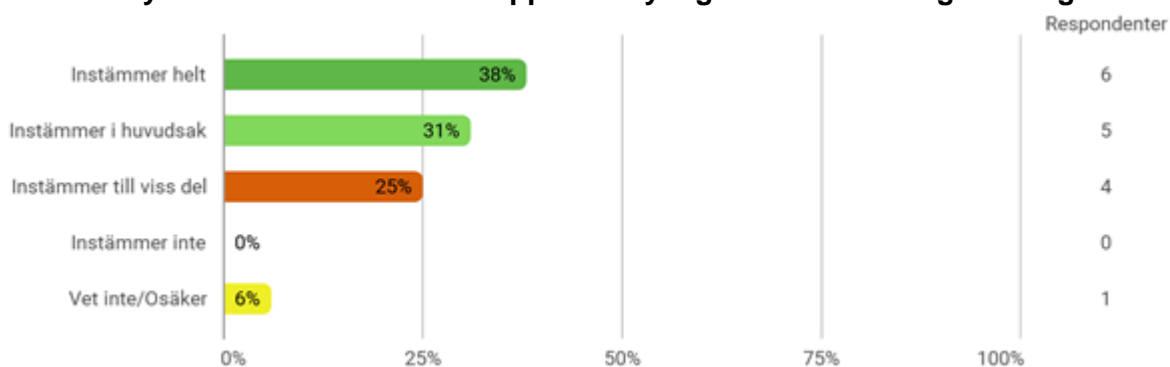
Kommunstyrelsen informeras regelbundet om de helägda bolagens verksamhet.

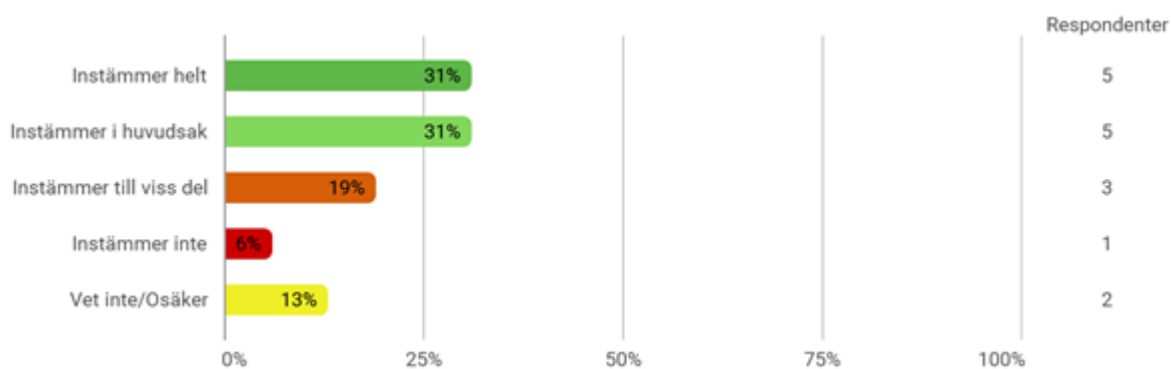
Kommunstyrelsen informeras regelbundet om de helägda bolagens ekonomi.

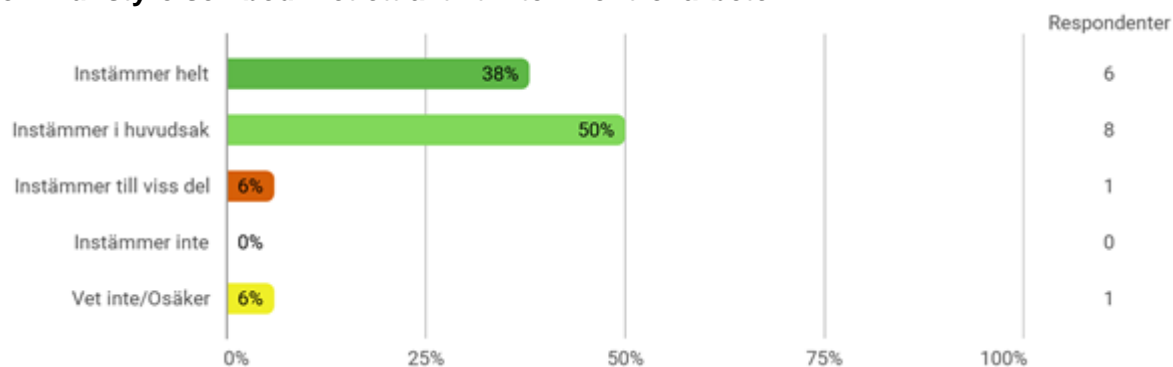
Kommunstyrelsens säkerställer sin uppsiktsskyldighet över de helägda bolagen.

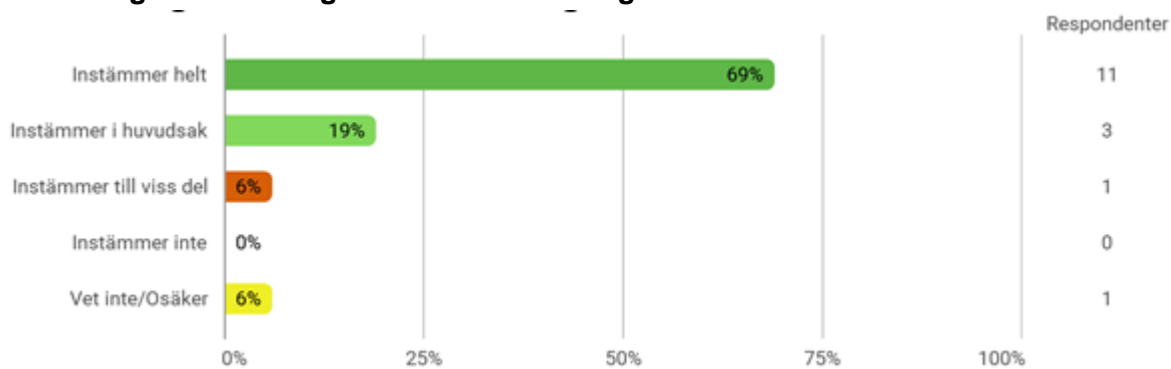
Du som ledamot/ersättare har goda möjligheter att delta i fullgörandet av KS upp-siktsskyldighet över de helägda bolagen.

Kommunstyrelsen bedrivit ett aktivt internkontrollarbete.

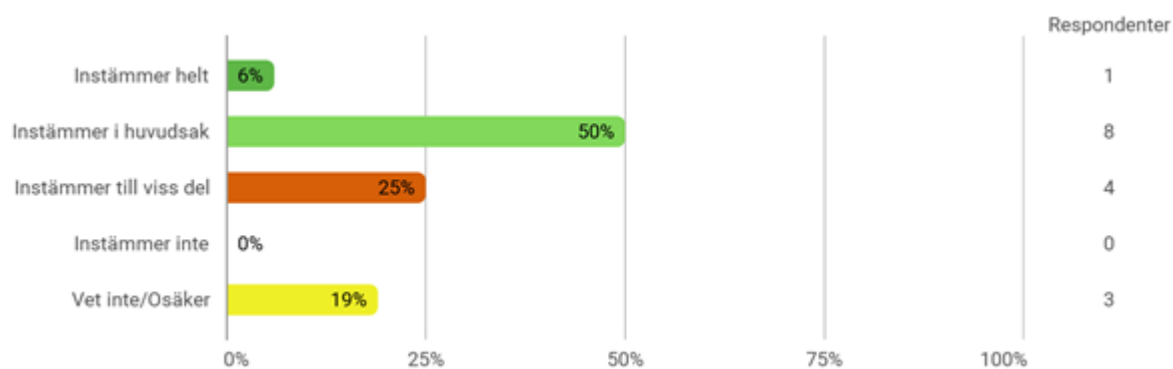

KS får årliga redovisningar av resultatet från genomförd internkontroll.

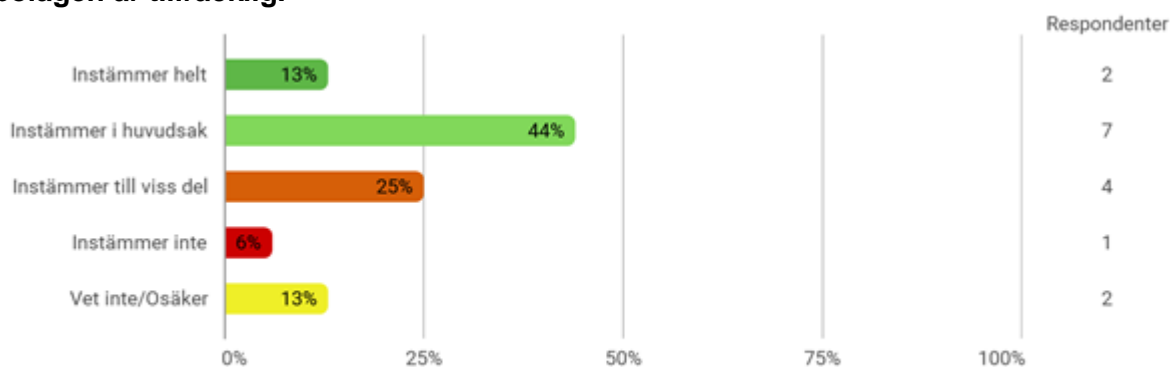

Jag anser att kommunstyrelsens arbete med uppsiktsplikten gentemot nämnderna är tillräcklig.

Jag anser att kommunstyrelsens arbete med uppsiktsplikten gentemot de helägda bolagen är tillräcklig.

Bilaga 2 - Styrande dokument

- Reglemente för kommunstyrelsen (beslutad av kommunfullmäktige 2019-11-21)
- Reglemente för arbetsmarknads- och socialnämnden (beslutad av kommunfullmäktige 2020-03-19)
- Reglemente för barn- och ungdomsnämnden (beslutad av kommunfullmäktige 2018-06-19)
- Reglemente för drifts- och servicenämnden (beslutad av kommunfullmäktige 2015-09-17)
- Reglemente för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (beslutad av kommunfullmäktige 2018-12-06)
- Reglemente för Karlstads-Hammarö överförmyndarnämnd (beslutad av kommunfullmäktige 2018-12-20)
- Reglemente för kultur- och fritidsnämnden (beslutad av kommunfullmäktige 2018-06-19)
- Reglemente för miljönämnden (beslutad av kommunfullmäktige 2019-01-31)
- Reglemente för omvärldsnämnden (beslutad av kommunfullmäktige 2018-06-19)
- Reglemente för stadsbyggnadsnämnden (beslutad av kommunfullmäktige 2019-11-21)
- Reglemente för teknik- och fastighetsnämnden (beslutad av kommunfullmäktige 2019-05-09)
- Reglemente för vård- och omsorgsnämnden (beslutad av kommunfullmäktige 2020-03-19)
- Reglemente för valnämnden (beslutad av kommunfullmäktige 2018-06-19)
- Reglemente för gemensam krisledningsnämnd (beslutad av kommunfullmäktige 2017-06-19)
- Ägardirektiv för Karlstad Airport AB (beslutad av kommunfullmäktige 2019-06-18)
- Ägardirektiv för Karlstads Bostadsaktiebolag (beslutad av kommunfullmäktige 2019-06-18)
- Ägardirektiv för Karlstads EI- och Stadsnät AB (beslutad av kommunfullmäktige 2019-06-18)
- Ägardirektiv för Karlstads Energi AB (beslutad av kommunfullmäktige 2020-05-14)
- Ägardirektiv för Karlstads Parkerings AB (beslutad av kommunfullmäktige 2019-09-26)

- Ägardirektiv för Karlstads Stadshus AB (beslutad av kommunfullmäktige 2019-06-18)
- Ägardirektiv för Mariebergsskogen AB (beslutad av kommunfullmäktige 2019-06-18)
- Bolagsordning för Karlstads Bostadsaktiebolag (beslutad av kommunfullmäktige 2019-02-21)
- Bolagsordning för Karlstads El- och Stadsnät AB (beslutad av kommunfullmäktige 2019-06-18)
- Bolagsordning för Karlstads Energi Aktiebolag (beslutad av kommunfullmäktige 2018-10-18)
- Bolagsordning för Karlstads Parkeringsaktiebolag (beslutad av kommunfullmäktige 2019-09-26)
- Bolagsordning för Karlstad Airport AB (beslutad av kommunfullmäktige 2012-12-13)
- Bolagsordning för Karlstads Stadshus AB (beslutad av kommunfullmäktige 2014-12-18)
- Bolagsordning för Mariebergsskogen AB (beslutad av kommunfullmäktige 2012-12-13)
- Kommunfullmäktigebeslut 2018-06-19 § 8 avseende "Bättre förutsättningar för kommunstyrelsen att utöva sin uppsiktsplikt"

2020-11-10

Lars Dahlin

Uppdragsledare

Hanna Franck Larsson

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org. nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Karlstad kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 2020-04-16. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.